

DOOD DOOR ONSCHULD

Marieke Jongejan e.a.

Uitgeverij LetterRijn :Leidschendam

Hoewel aan de totstandkoming van deze uitgave de uiterste zorg is besteed, aanvaarden de auteur en uitgever geen aansprakelijkheid voor eventuele fouten en onvolkomenheden, noch voor de directe of indirecte gevolgen hiervan.

Niets uit deze uitgave mag zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever worden openbaar gemaakt of verveelvoudigd, waaronder begrepen het reproduceren door middel van druk, offset, fotokopie of microfilm of in enige digitale, elektronische, optische of andere vorm of (en dit geldt zo nodig in aanvulling op het auteursrecht) het reproduceren (i) ten behoeve van een onderneming, organisatie of instelling of (ii) voor eigen oefening, studie of gebruik welk(e) niet strikt privé van aard is.

Eerste druk, november 2019

© 2019 LetterRijn

Auteur: Marieke Jongejan en 24 anderen

Redactie: Jolka de Jong en Theo van Rijn

Vormgeving: Uitgeverij LetterRijn

Drukwerk: Grafistar B.V., Lichtenvoorde

Uitgeverij: LetterRijn

www.letterrijn.nl

LetterRijn

isbn: 978-94-918759-2-2

Inhoudsopgave

Timing	Marieke Jongejan	9
Dood door schuld	Margareth Hillebrandt	21
De jongen uit Darfoer	Karel Bedert	31
Geen bestaansrecht	Sylvia de Witt	42
Medelijden	Jered Vroon	53
Nancy	Franziska Weissenbacher	61
Goed ontmoet	Tessa van der Kind	71
De bloedige duivel	Alain De Lannoy	83
Museumplein	Tamara Onos	94
Drink maar lekker op	Ronald van Assen	104
Een enkeltje naar zee	Iane Myre	113
Een memorabele Moederdag	Elisabeth Weers	124
De houdbaarheid van rattenvergif	Bruno Lowagie	132
Een pilletje voor het slapen	Mike Jansen	141
Meet Me	Lianne Molenbroek	153
Tout va Bien	Fleur Benz	161
Niets aan de hand	Hedwig Oppenheim	170
Haar perfecte leven	Karin Hazendonk	179
De lifter	Yvonne Feenstra	191
Deugmuts	Henk Grotendorst	201
Goed gezelschap	Miriam Lucia	210
Duwtje in de rug	Filip Van Den Steen	219
Dubbele agenda	Melissa Skaye	231
Gifwolk	Marceline de Waard	240
Even weg	Karin Bisschops	249

Timing

Marieke Jongejan

Ik kijk voor de twintigste keer op mijn horloge. Tien over elf. Hij kan er nu elk moment zijn. Mijn ademhaling versnelt en de verleiding om de auto te starten en met gierende banden rechtsomkeert te maken, wordt met de minuut sterker. Het is dat ik Sheila niet in de steek kan laten.

Wind en regen maken de sfeer extra duister. Wat een cliché eigenlijk, maar wel nuttig.

In de verte zie ik koplampen naderen. Een auto rijdt het erf op. In het donker kan ik geen merk of kleur onderscheiden, maar dit moet hem zijn. Ik haal uit mijn tas wat ik nodig heb en stap uit. Net als het portier van de andere auto wordt dichtgeslagen, kijk ik om de hoek van de schuur. Een mannelijke gestalte, lang, breed ... Geen twijfel mogelijk.

Hij begint naar het huis te lopen. Ik volg op enige afstand. *Toe maar, loop maar weg van de auto.* Ik ben als de dood dat hij me zal horen, maar daar lijkt het niet op. Misschien is het de storm, misschien zijn vastberadenheid. Misschien beide. Geen tijd om er verder bij stil te staan. Tijd om er gebruik van te maken.

Als ik nog een paar stappen van hem ben verwijderd, ren ik op hem af. Terwijl hij zich omdraait, zwaait de hamer door de lucht. Ik voel de klap meer dan dat ik die hoor. Ineens ben ik kotsmisselijk. Ik staar naar het lichaam in de modder en voel me tot niets meer in staat. Toch moet hij hier zo snel mogelijk weg. Ik laat me op mijn hurken zakken en bind zijn polsen bij elkaar met kabelbinders. Zijn enkels ook.

Met behulp van de Rautekgreep – met dank aan die EHBO-cursus uit een stoffig verleden – sleur ik het bewusteloze lichaam de schuur binnen. *Lang leve de reservesleutel onder de stoeptegels.*

Enmaal binnen doe ik het licht aan en trek ik zo snel mogelijk de deur achter me dicht. De kans dat Sheila op dit tijdstip naar buiten kijkt, is op zich niet zo groot, maar wie weet had ze hem al verwacht.

Als ik niet had ingegrepen ... Ik wil er niet eens aan denken wat zich dan op dit moment zou hebben afgespeeld.

Ik richt me weer op mijn ... ja, wat eigenlijk? Slachtoffer? Hij is wel de laatste persoon ter wereld die ik zo zou willen noemen. Een monster is hij, niet meer en niet minder.

De hoofdwond ziet er ernstig uit, maar aan de wolkjes die uit zijn mond komen te zien, ademt hij nog. Van mij mag hij hier ter plekke sterven, maar dat mag Sheila straks beslissen.

Ik controleer de kabelbinders en ze zitten goed vast, maar ik wil geen risico nemen. Met stukken touw die ik hier bij aankomst had neergelegd, bind ik hem steviger vast. Zijn zakken maak ik leeg, de inhoud gooi ik van me af. Laat hem nu maar wakker worden.

Ik wacht.

Eén seconde?

Eén minuut?

Eén kwartier?

Eén uur?

Ik weet het niet.

Gekreun.

Beweging.

Zijn ogen schieten open en hij kijkt me woedend aan. Ik verwacht een scheldkanonnade, maar die blijft uit. Zijn gezicht vertrekt en hij kreunt. Zijn ogen lijken weg te draaien, toch blijft hij proberen zijn blik op mij te focussen. Ik grijns.

‘Ach, zo te zien heb ik nogal wat schade aangericht,’ zeg ik op gespeeld onschuldige toon.

Hij kreunt harder en probeert te bewegen.

‘Doe geen moeite, jij gaat nergens heen.’

‘Wie ...’ brengt hij met moeite uit.

‘Je vraagt je af wie ik ben? Dat kan ik me voorstellen, aangezien we elkaar nooit hebben ontmoet. Ik ben de beste vriendin van Sheila, *de beste vriendin*. Gek hè, dat we elkaar op deze manier ontmoeten? En ook nu pas ... Ik bedoel, jullie zijn al maanden samen. Wáren, moet ik trouwens zeggen, want je begrijpt natuurlijk wel dat het van nu af aan afgelopen is?’

Meer gekreun.

‘Het is niet wat je denkt ...’

Ik pak de hamer.

‘Stil.’

‘Maar ...’

Ik hef de hamer. Hij gehoorzaamt. Zijn ogen schieten alle kanten op. Groen. *Hoe kan het ook anders?*

‘Kijk me aan.’

Dat doet hij, met zo’n intensiteit dat ik mijn knieën voel trillen. Hoewel ik op dit moment de touwtjes in handen heb, voelt het alsof hij me elk moment kan overmeesteren. Dat gun ik hem niet.

‘Help me, ik moet ...’ probeert hij.

Iets in zijn stem brengt me bijna aan het twijfelen. Bijna. *Zo goed is hij dus.*

Ik trek de sjaal van mijn hals en loop op hem af. Omdat ik de hamer nog steeds bij me heb, durft hij niet te protesteren, denk ik, al moet hij toch begrijpen wat er gaat gebeuren.

Als hij alleen nog maar gesmoorde geluiden kan maken, begin ik voor zijn ogen te ijsberen. Hij volgt me met ogen vol emotie. Boosheid, natuurlijk, maar misschien nog meer? Ik blijf staan.

‘Wat is er? Heb je eindelijk spijt van wat je Sheila hebt geflikt?’

Meer emotie. Andere emotie. Ik kan het niet goed plaatsen, kan het angst zijn?

‘Ja, ik zou bang worden als ik jou was. Je dacht dat je ermee weg zou komen, toch? Dat je haar onder de duim had?’

Tranen schieten in mijn ogen.

‘Daar had je dan nog gelijk in ook. Doodsbang is ze voor je. Hoe vaak ik op het punt heb gestaan om de politie te bellen ... Elke keer hield ze me tegen. Bang voor wat je zou kunnen doen. Dat ze je zouden vrijlaten, dat je zou terugkomen. Dat het rechtssysteem haar niet voldoende zou kunnen beschermen.’

Ik veeg mijn wangen droog.

‘Ik begrijp haar wel. Je hoort de vreselijkste verhalen. En jij bent geen lieverdje.’

Zie ik het goed? Huilt hij nu? Ik had het niet voor mogelijk gehouden, maar dat maakt me nog kwader dan ik al ben. Ik geef hem een trap tegen zijn benen. Weer dat gekreun.

‘Stel je niet aan,’ snauw ik. ‘Je had er ook nooit problemen mee om dit bij *haar* te doen. Of erger. Vooral erger, toch? En dan heb ik het nog niet eens over de geestelijke mishandeling.’

Misschien is het de spanning, misschien het feit dat de man tegenover me niet terug kan praten. Maar nu ik eenmaal ben begonnen, komt alles eruit.

‘Niet alleen heb je geen enkele belangstelling getoond voor wie dan ook van haar vrienden, ze mocht het huis ook bijna niet meer uit, of wel? Was misschien ook wel zo praktisch, want dan zien minder mensen de verwondingen, toch? Je bent dan misschien een gevaarlijke gek, maar dom ben je niet. Nou ja ...’

Ik schop nog eens.

‘... gelukkig wel dom genoeg om te verwachten dat niemand er ooit iets aan zou doen. Dag, Menno.’

Tijd om te gaan. Ik doe een stap naar voren, spuug hem recht in zijn gezicht en loop dan met vastberaden passen naar buiten, hem in geagiteerde toestand achterlatend.

Stilstaan betekent instorten, dat voel ik.

Ik begin te rennen. Bij de deur aangekomen druk ik een paar keer op de bel. Er brandt nog licht, dus ze is vast nog wakker. Waarom duurt het zo lang?

Ik bel nog eens aan en bons met mijn vuist op de deur.

‘Sheila!’

Ik loop om het huis heen en probeer door één van de ramen naar binnen te kijken, maar alle gordijnen zitten dicht. Inmiddels ben ik doorweekt, maar ik voel geen kou. Ik klop op de ramen.

‘Sheila!’

Ik hoor mezelf bijna niet boven de wind uit, dus hoe kan zij me dan horen? Net als ik mijn telefoon tevoorschijn wil halen om haar te bellen, voel ik een sterke arm om me heen en worden mijn neus en mond bijna dichtgedrukt door een enorme hand. Ik probeer te gillen, maar het lukt niet. Ik probeer los te komen, dat lukt evenmin. Ik schop om me heen terwijl ik achteruit het huis word ingetrokken.

Eenmaal binnen laat mijn aanvaller me los en wil ik om hulp roepen, maar dan zie ik het pistool dat hij op me richt.

‘Lopen,’ gromt hij.

Hij gebaart in de richting die hij in gedachten heeft. Ik sta aan de grond genageld. Ik probeer te bewegen, maar mijn lichaam werkt niet mee.

‘Lopen.’ Het klinkt harder nu. Ongeduldiger.

‘Ik ... ik ...’

Hij geeft me een duw en dat haalt me uit mijn trance.

‘En geen geintjes.’

Ik schud mijn hoofd. Nee, geen geintjes.

Wat is hier in godsnaam aan de hand?

‘Wie ben jij?’ fluister ik.

Ik krijg geen antwoord en besluit niet aan te dringen. We lopen de woonkamer in – ik achteruit, hij met het wapen op mij gericht. Ik hoor gejammer.

‘Sheila?’

Even vergeet ik mijn eigen veiligheid en kijk achter me. Daar zit ze, vastgebonden op een stoel. Plukjes haar plakken tegen haar gezicht, dat lijkwit wegtrekt wanneer ze mij ziet binnenkomen.

‘Blijf bij haar vandaan.’

Ik draai me weer om.

‘Ga zitten,’ beveelt hij, gebarend naar een andere stoel.

Mijn hele lichaam trilt als ik doe wat hij zegt. De onbekende man grijpt een rol ducttape die op de salontafel ligt en bindt eerst mijn polsen aan de leuning, daarna mijn enkels aan de poten.

Ik kan niet geloven wat hier gebeurt. Hoeveel pech kan een mens hebben? Werkte Menno misschien niet alleen en was het allemaal nog erger dan ik al dacht? Waarom heb ik Sheila daar niet naar gevraagd? Hoe ben ik in deze situatie verzeild geraakt, terwijl ik alleen maar mijn vriendin wilde helpen?

‘Wie ben jij?’ klinkt het opeens.

Ik mompel mijn naam.

‘Ik versta je niet.’

Het pistool wordt tegen mijn hoofd gezet en prompt voel ik een warme straal langs mijn been lopen.

Dit was het dan.

‘Merel,’ weet ik er iets luider uit te brengen.

‘Toe maar, toe maar. Toch niet dé Merel?’

Ik kijk naar Sheila. Sheila kijkt naar de man en knikt. Tot mijn verbazing en afschuw begint hij te lachen.

‘Komt dat even goed uit.’

Hij loopt naar Sheila.

‘Dan gaan we het er nu nog een keer over hebben. Kijk, Merel,’ legt

hij uit, terwijl het pistool mee beweegt met zijn handgebaren, 'ik had dus een heel goed idee. Althans, dat vond ik zelf.'

Hij kijkt met een vernietigende blik naar Sheila, die haar ogen neerslaat.

Het spijt me, meen ik te horen, maar wel heel zachtjes.

De man gaat onverstoorbaar verder.

'Ik heb vanavond aan Sheila aangeboden dat ze kan stoppen met werken. Voor de zoveelste keer, trouwens. Zodat we er samen van door kunnen gaan.'

'Nou ja,' mompelt zij, 'aangeboden ...'

Het geluid van de klap is afschuwelijk. Sheila valt met stoel en al opzij. Als ze weer overeind wordt gezet, zie ik dat ze behoorlijk bloedt. De man staart een moment naar haar en begint dan met bevende hand over haar haren te strelen.

'Het spijt me, het spijt me, lieve schat. Maar je liet me ook geen keus, hè?'

Sheila probeert haar hoofd weg te draaien. De man pakt met een teder gebaar haar kin vast en dwingt haar om hem aan te kijken.

'Lieverd, doe nou niet zo. Ik vond het echt net zo erg als jij. Sorry.' Zijn toon klinkt smekend. Met zijn mouw dept hij het bloed van haar gezicht.

'Maakt niet uit,' fluistert Sheila.

Ik durf niet te reageren. Plotseling kijkt de man weer mijn kant op.

'Dat heb ik haar dus voorgesteld. Maar ze heeft nog steeds geen *ja* gezegd. En dat is gek, want het is toch een van mijn betere ideeën. Dus ik dacht: ze moet er nog even over nadenken. En dat was ze net aan het doen, toen jij langskwam. Heb je nooit gehoord van eerst even bellen?'

Hij doet een paar passen in mijn richting en heft de hand met het pistool.

'Menno, nee!' gilt Sheila.

Menno?

'Wat nee? Het is toch heel onbeleefd dat ze ons zomaar komt storen? Maar nu ze er toch is, kan ze me misschien helpen om je over te halen.'

Hij gaat achter me staan en zet de loop van het pistool tegen mijn keel.

Ik durf geen adem meer te halen, uit angst een onverwachte beweging te maken die hem kan laten schrikken. Of provoceren. Ik weet niet meer wat ik voel. Alles, maar tegelijkertijd helemaal niets. Iets zegt me dat ik mijn leven nu als een film te zien zou moeten krijgen, maar ik wil het niet. Ik wil niet dood. Ik weiger de beelden toe te laten, al zou ik niet kunnen zeggen waar ik die wilskracht vandaan haal. Nog zo kort geleden voelde ik me machtig, en kijk nu eens. Is dit nu wat ze bedoelen met karma? Maar ik deed het alleen om Sheila te redden, verdien ik dan niet beter dan dit?

‘Ik vraag het nog een keer. Zeg je baan op. Vertrek, samen met mij.’
‘Menno, ik ...’

‘Ja of nee. Heel simpel. Maar zo niet, dan kun je nu afscheid nemen van je vriendinnetje.’

Ik wil schreeuwen dat ze het niet moet doen. Ik wil hem smeken om mij in haar plaats te nemen en haar te laten gaan. Er komt echter geen enkel geluid uit mijn keel. Ik kan alleen maar afwachten wat iemand anders beslist over mijn lot.

‘Goed.’

‘Zeg dat nog eens.’

‘Goed, ik zal het doen.’

Het pistool wordt van mijn keel gehaald. Ik hyperventileer zowat en ben nog nooit zo opgelucht geweest, al ben ik ook nog steeds doodsbang.

‘Eindelijk. Schatje, wat maak je me daar gelukkig mee.’

Hij omhelst haar en drukt drie zoenen op haar mond.

Dan kijkt hij naar mij. Zijn lach verdwijnt als sneeuw voor de zon.

‘Maar nu hebben we dan toch een probleem.’

‘Probleem?’ piept Sheila.

‘Als jij ontslag neemt, zal niemand er argwaan van krijgen als wij op een ... laten we zeggen ... extra lange vakantie gaan. Niemand, zolang onze verhalen maar kloppen. Niemand, behalve *zij*.’

Ik hoef niet naar hem te kijken om te weten naar wie hij ongetwijfeld wijst.

‘Over Merel hoef je je geen zorgen te maken,’ probeert Sheila hem te sussen. ‘Die zegt niks als ik dat niet wil. Toch, Merel?’

‘Ik zeg niks,’ herhaal ik snel.

Menno bijt op zijn vingers en wisselt binnen een minuut een keer of tien van houding.

‘Ik weet het niet. Ik weet het niet.’

Hij grijpt Sheila bij haar schouders en schudt haar ruw door elkaar.

‘Waarom moet alles met jou altijd zo ingewikkeld zijn?’

Sheila slaakt een kreet van pijn en hij laat haar even los, om haar vervolgens te omhelzen.

‘Dat bedoelde ik natuurlijk niet zo,’ zegt hij, met een zweem van paniek in zijn stem. ‘Het lijkt alleen wel alsof ... alsof het ons niet gegeven is. Alsof de hele wereld tegen ons is. Waarom is de hele wereld tegen ons?’

Hij schreeuwt het laatste bijna en kijkt mij daarbij vernietigend aan.

‘En de ene keer dat we bijna gelukkig zijn, kom jij het verpesten. Altijd maar die anderen die tussen ons komen. Wanneer zal iedereen eens accepteren dat wij onvoorwaardelijk bij elkaar horen? Hoe ...?’

Er verschijnt een frons op zijn voorhoofd.

‘Ik heb het ...’ mompelt hij, en begint langzaam achteruit te lopen, naar de keuken. ‘Geen geintjes terwijl ik weg ben,’ voegt hij er met een strenge blik op ons aan toe.

‘Waar ga je dan naartoe?’ vraagt Sheila met hoge stem.

‘Niet ver, niet ver. Even wat spullen uit de keuken halen.’

Hij verdwijnt en ik kijk mijn vriendin verbijsterd aan.

‘Wat is er gebeurd?’ vraag ik, hoewel ik me afvraag in hoeverre dat nog niet duidelijk is. Vergis ik me, of zie ik haar voorzichtig glimlachen? Voordat ik verder kan vragen of dat zij antwoord kan geven, komt Menno – echt, Menno? – echter al weer terug, zijn armen vol waxinelichtjes. Hij laat ze op tafel vallen en loopt opnieuw weg.

‘Wie is die kerel?’ sis ik.

‘Menno, natuurlijk.’ Sheila kijkt me aan alsof ik niet goed wijs ben.

‘Maar ...’

Menno komt opnieuw binnen, dit keer met een bloemenkrans, die ik herken van een feestje, en een aansteker. Sheila krijgt de krans op haar hoofd.

‘Helaas heb ik er voor jou geen,’ grinnikt Menno. ‘Anders had ik je bruidsmisje gemaakt. Bedankt nog, dat je haar hebt weten te overtuigen. En dat je mij op dit geweldige idee hebt gebracht.’

Hij geeft me een zoen op mijn wang. Ik begin spontaan te kokhalzen.

Bruidsmisje?

‘Om het goed te maken, mag je uiteraard aanwezig zijn bij de ceremonie. Maar daarna zul je ons alleen moeten laten, dat snap je wel. We willen wel enige privacy op onze huwelijksnacht.’

Als hij wil dat ik ga, dan kan dat worden geregeld.

‘Ik wil ook nu wel gaan. Je hebt gelijk, ik kom zomaar onaangekondigd binnenvallen. Jullie hebben mij niet uitgenodigd en ik wil jullie niet tot last zijn. Als je me losmaakt, zorg ik dat jullie ongestoord jullie gang kunnen gaan.’

Hij reageert met bulderende lach.

‘Jou laten gaan? Wat dacht je, dat ik dom was?’

Nee, maar ik dacht ook dat je in de schuur zat.

‘Nee. Nee, natuurlijk niet. Maar op je huwelijk wil je toch geen ongenode gasten?’

Hij haalt zijn schouders op.

‘Je kunt voor ons beiden getuige zijn,’ stelt hij voor, terwijl hij de waxinelichtjes in de vorm van een hart om Sheila’s stoel heen legt. Daarna steekt hij ze één voor één aan en kijkt dan langzaam knikkend naar het resultaat.

Plotseling klinkt het geluid van een sirene. Weet iemand dat we hier zijn? Worden we gered? Durf ik te hopen? Heel even stel ik me voor dat we hier heelhuids uit komen, maar dan haalt Menno zijn mobiel-tje uit zijn zak.

‘Sorry dames, deze moet ik even nemen. Als mijn moeder ongerust wordt, belt ze misschien de reclassering, en dat kunnen we er niet bij hebben, vinden jullie wel?’

Hij draait zich met de rug naar ons toe.

‘Hallo mam ... Ja hoor, alles goed ... Nee, ik zou vanavond niet komen eten, we hadden afgesproken ...’

‘Kun jij bewegen?’ fluistert Sheila.

Ik probeer het, maar moet helaas mijn hoofd schudden.

‘Ik ook niet. Maar het komt wel goed,’ vertrouwt ze me toe.

Ik zou erom lachen als het niet om leven of dood ging.

‘Hoe bedoel je? Die vent spoort niet, één verkeerd woord en we zijn er geweest. Als hij ons niet al sowieso afmaakt.’

Sheila kijkt vanuit een ooghoek naar Menno, die geïrriteerd, maar ook gedetailleerd zijn weekplanning met zijn moeder lijkt door te nemen en pas bij dinsdagavond is.

‘Het komt goed,’ herhaalt ze.

‘Denk je nou echt ...?’

Menno kijkt over zijn schouder en ik zwijg abrupt. Hij draait zich weer om.

‘Ik kan het nu niet uitleggen,’ gaat Sheila verder, ‘vertrouw me nou maar.’

Hoe kan ze zo rustig blijven? Ze is natuurlijk heel wat gewend met hem, maar ze zal de ernst van de situatie toch wel inzien?

Menno is inmiddels bij zaterdagochtend aanbeland.

‘Hoe laat is het?’ vraagt ze zachtjes.

Ik kijk de kamer rond, maar herinner me dan dat ze daar geen klok heeft hangen.

‘Na elven in ieder geval,’ antwoord ik. Waarom wil ze dat weten?

Ze lijkt te schrikken, maar voordat ik verder kan vragen, heeft Menno de telefoon ophangen.

‘Zo, ik was er wel klaar mee. Ik wilde haar haar laatste gesprek met haar zoon niet ontnemen, maar genoeg is genoeg.’

Laatste gesprek?

Hij trekt een la open, haalt pen en papier tevoorschijn en pakt een stoel. Even denkt hij na, dan begint hij als een bezetene te schrijven.

‘Menno, hoe laat is het?’

Nu weet ik het zeker. Ik hoor het aan haar. Ze is bang. Waarom nu opeens wel?

‘Stil.’

‘Ik wil alleen weten of het al middernacht is geweest, we moeten onze trouwdatum toch ...’

‘Stil! Ik moet me concentreren.’ Hij schuift zijn stoel verder bij ons vandaan en buigt zich weer over zijn ... ja, wat eigenlijk?

‘Hij is laat,’ sist Sheila naar mij.

‘Wie?’

‘Sven.’

‘Wie is Sven?’

Ze werpt een snelle blik op Menno, maar die lijkt ons niet te horen.

‘Collega. Je kent hem niet. Hij wil me helpen.’

Ik weet dat we nu belangrijkere zaken aan ons hoofd hebben, maar ik kan het toch niet laten.

‘Dat heb ik al zo vaak aangeboden en je wilde het nooit.’

‘Dat weet ik, en je bent lief, maar wat had jij kunnen doen? Sven doet aan vechtsporten en ...’

De rest kom ik niet te weten. Niet vanuit haar verhaal, maar ook zeker niet vanuit de praktijk, zo veel is me inmiddels duidelijk. Het voelt alsof mijn maag implodeert.

Menno is klaar met schrijven en legt het resultaat met een plechtig gebaar op mijn schoot.

‘Je bent zojuist gepromoveerd van bruidsmisje tot ambtenaar van de burgerlijke stand. Je zult het niet beter doen dan ik, maar op deze manier kan ik er vast veel meer van genieten.’

‘Gelijk heb je,’ zegt Sheila met een glimlach die haar al haar zelfbeheersing moet kosten. ‘Neem je tijd, Merel, zodat we deze ervaring optimaal in ons kunnen opnemen.’

Mijn hart breekt.

Zo langzaam als ik kan, begin ik de tekst voor te lezen. Enerzijds voelt het als het uitstellen van het onvermijdelijke, anderzijds hoop ik op een wonder. Ik probeer er niet aan te denken dat ik dat wonder eigenhandig heb verhinderd. De hoopvolle blikken van Sheila naar het raam maken het er niet makkelijker op.

‘Neem jij ...’

‘Stil.’

Menno volgt Sheila’s blik.

‘Hoorden jullie iets?’

Nee, maar laat er alsjeblieft iets of iemand zijn, wie of wat dan ook.

Hij schuift de gordijnen opzij en kijkt naar buiten.

‘Er loopt een kat.’

Het lijkt alsof hij onze kant weer op komt, maar dan drukt hij zijn gezicht nogmaals tegen het glas.

‘Staat er nou nóg een auto op het erf?’

Er klinkt paniek in zijn stem. Hij stormt via de keukendeur naar buiten, het pistool in de aanslag. Sheila en ik kijken elkaar geschrokken aan.

‘Dat was niet de bedoeling,’ stamelt ze. ‘We hadden bedacht dat ik hem zou afleiden en dat Sven hem dan van achteren zou overmeesteren. Als hij hem maar niet ...’

‘Hoe ziet Sven eruit?’ onderbreek ik haar.

‘Wat?’

‘Hoe ziet hij eruit?’ dring ik aan.
‘Eh, blond haar, stekeltjes, eh ... groene ogen ...’
Ik kan mijn tranen niet meer bedwingen.
‘Sven komt niet,’ fluister ik. ‘Ik kan het je niet allemaal uitleggen nu, maar ik dacht dat hij Menno was en ik wilde je helpen. Hij komt niet.’
Misschien verbeeld ik het me, maar het lijkt alsof ik in minder dan een seconde alle hoop uit haar ogen zie verdwijnen.
‘Het spijt me,’ is het beste wat ik voor haar heb. En voor mezelf.
Ze schudt haar hoofd.
‘Nee. Nee. Nee. Nee. Nee.’
Ze begint heen en weer te bewegen, met stoel en al. Het lijkt vruchteloos, maar ik zie wat ze doet.
‘Je gaat jezelf toch niet in de fik steken?’
‘Nee, maar er moet *iets* in de fik, dat is de enige manier om hulp te krijgen.’
‘Weet je wel hoe gevaarlijk ...?’
‘Wat is het alternatief?’
Ze heeft gelijk. Ik probeer mijn stoel ook bij de waxinelichtjes te krijgen. Ik kan de warmte van het vuur al voelen als Menno opeens weer in de kamer staat en me aan mijn haren voorover trekt. ‘Moet jij me soms iets vertellen?’ schreeuwt hij.
Door de klap verschuiven de waxinelichtjes. Ik zie Sheila’s broek vlam vatten en hoor haar gillen. Menno laat mij los en stormt op haar af. Hij probeert het vuur te doven met zijn handen, maar dat lukt niet. Ook zijn kleding vliegt in brand. Ik wil mijn ogen sluiten, maar ze gehoorzamen niet. Dit is erger dan mijn grootste nachtmerrie. Het vuur verspreidt zich. Het gillen stopt. Mijn ogen tranen. Ik zie niet meer scherp.
Ik krijg geen lucht meer.

Dood door schuld

Margareth Hillebrandt

Met moeite was Anne die avond in slaap gevallen. Ze was altijd bang dat er iets zou gebeuren als haar moeder er niet was. Mama had zich van haar afgedraaid, maar Anne had de tranen in haar ogen wel gezien toen zij over haar angst vertelde.

‘Lieverd, ik zou willen dat het anders kon, maar het moet. De nachtdiensten brengen veel meer op dan de dagdiensten. Jij wilt toch ook mee met het schoolreisje?’

Anne had stil geknikt, maar later had ze spijt. Ze had moeten zeggen dat het schoolreisje haar niets kon schelen. Veel liever wilde ze dat mama ’s nachts thuis was, dichtbij, in de slaapkamer naast die van haar. Dan voelde ze zich veilig en luisterde naar de vertrouwde geluiden; het ruisen van kleding die werd uitgetrokken, de piepende scharnieren van de kledingkast als mama haar kleren voor de volgende dag klaarlegde, het glas water dat met een zacht tikje op het nachtkastje werd gezet. Die geluiden maakten haar slap en doezelig en zorgden ervoor dat ze wegzakte en blije dromen droomde over papa en mama, van toen ze nog bij elkaar waren.

Plotseling werd Anne wakker. Ze wist niet waarvan. Ze draaide zich op haar rug zodat haar oor niet meer in het kussen drukte. Ze luisterde ingespannen.

Het zwiepen van de boomtakken tegen de dakgoot was eerder geruststellend dan angstaanjagend. Dat geluid kende ze. Een ander, wat verder weg, hoorde niet bij de vertrouwde geluiden van de nacht. Het was alsof grote voeten suikerklontjes fijnstampten. Er was iemand in huis! Anne verstijfde. Wat moest ze doen, wat kon ze doen? Ze moest naar haar broertje. Ze had beloofd op hem te passen. Maar Robbies kamer lag aan het eind van de gang en ze moest ook nog langs mama’s kamer. Dat durfde ze niet. Als die inbreker nou eens niet kwam om dingen te stelen, maar om kinderen kwaad te doen? De derde tree van de trap kraakte, de achtste ook. Ze durfde zich niet te verroeren,

maar ze moest. Alsof de beweging te veel geluid zou maken, sloeg ze langzaam de dekens terug. Eén voor één tilde ze haar benen over de rand van het bed. Een doffe klap deed haar verstijven. Iemand botste, of viel, tegen haar kamerdeur. Op haar tenen liep ze naar de hoek van de kamer, haar schouders opgetrokken, haar mond een strakke streep. Ze knielde neer en opende zo geruisloos mogelijk het schuifdeurtje van haar verstopkast, onder het schuine dak. De kast was diep en laag. Als ze helemaal naar achteren kroop, kon de inbreker haar misschien niet vinden. Zacht sloot ze het deurtje. Knietje voor knietje schoof ze naar achteren tot ze niet verder kon, helemaal tot aan de kist met verkleedkleden. Ze spitse haar oren. De deur van haar slaapkamer ging open. Ze wist het zeker, er kwam iemand binnen. Zie je wel, de inbreker was een kinderlokker. Iemand die haar en haar broertje kwaad wilde doen. Robbie! Ze moest naar Robbie. Hij was nog zó klein, pas vier. Zij was zijn grote zus. Zij was al negen. Ze zou op hem passen, dat had ze beloofd.

Voetstappen kwamen dichterbij. Anne rilde en maakte zich heel klein.

Achter het schuifdeurtje klonk gestommel. Alsof iemand slaapdronken overal tegenaan botste. De voetstappen klonken weer iets verder weg. Het licht ging aan. Een minuscuul streepje dat onder het deurtje doorkwam, verlichtte zwak haar verstopplek.

De stappen kwamen weer dichterbij. Razendsnel trok Anne de zwarte Zorro-cape van Robbie uit de verkleedkist over zich heen. Ze waande zich onzichtbaar. Het deurtje werd opengeschoven. Anne bleef zitten zonder zich te verroeren. Ze was er niet, ze bestond niet. Maar ze was er wel, dat voelde ze aan de plas die de houten vloer onder haar natmaakte. Hij moest het plassen hebben gehoord. Nu was ze er geweest. Ze hoorde een zware ademhaling en rook een sterke lucht. Dezelfde lucht die ze kende van vroeger, als papa te laat kwam voor het eten. Ingespannen wachtte ze op wat komen ging. Zachtjes murmelde ze: 'Papa?' Maar de voetstappen verwijderden zich. Natuurlijk was het papa niet. Die was al vijf jaar weg en kwam nooit meer terug. Het licht van haar kamer werd uitgeknipt. Ze bleef achter in het donker. Hij liep vast over de gang, naar de kamer van Robbie.

Zij, de grote zus, moest haar kleine broertje redden uit de klauwen van die engerd.

Ze kon het. Ze was Zorro. Een held was nooit bang. De cape knoopte ze stevig om haar hals. Resoluut schoof ze het kastdeurtje open en tuurde naar buiten. Door het gordijn viel een zwak licht haar kamer binnen, net voldoende om te zien dat haar deur op een kier stond. Wat zou Zorro in zo'n geval doen? Zeker niet aarzelen. Een verrassingsaanval was het beste. Ze sprong naar voren. De cape wapperde achter haar aan. Keihard duwde ze tegen de deur. Er volgde weer een bons en een vloek. Anne stond nu ook in de gang. Ze zag de contouren van een man die kreunend en hijgend probeerde op te krabbelen. Moeizaam kwam hij overeind. Ze sperde haar ogen open en kneep ze toen weer tot spleetjes, maar kon niets anders onderscheiden dan een mannenfiguur met een baard en lange haren. Hij stonk, daar had ze geen licht voor nodig. De man stond heel onvast op zijn benen. Hij wankelde en deed een stap naar achteren om zijn evenwicht te her vinden. Hij stapte in het niets. Ze zag hoe hij met zijn armen om zich heen maaide toen hij in het trapgat verdween.

De doffe klap gonsde na in haar oren. Anne holde naar het einde van de gang.

Robbies kamer was leeg. Paniekerig rende ze terug, naar de slaapkamer van haar moeder. Daar lag Robbie in het tweepersoonsbed te slapen alsof er niets was gebeurd. Ze kroop naast hem, negeerde haar natte nachthemdje en schoof dicht tegen het warme lijfje aan. Op het nachtkastje stond de telefoon in de oplader. Ze strekte haar arm om hem te pakken. Ze drukte op de 1, de sneltoets voor mama. 'Mama, ik ben zo bang,' fluisterde ze.

Alles was wazig. Zijn hoofd bonkte, zijn tong lag als een droge lap in zijn mond. Hij slikte, trok zijn wangen naar binnen en produceerde wat speeksel. Waar was hij? Hij wilde zijn hoofd draaien, maar het lukte niet. Langzaam werd zijn beeld iets scherper. Hij was in een huis, niet op zijn vaste slaapplek in het portiek. Licht, vast afkomstig van een lantarenpaal, scheen naar binnen. Het moest dus nacht zijn. Maar wat deed hij hier? Hij keek tegen de treden van een trap aan. Het was een vertrouwde trap, met grijs geribbelde vloerbedekking en vlekken. Hij herkende de koffievlek op de eerste trede. Die had hij zelf gemaakt toen hij met zijn armen vol papieren en een veel te volle mok naar boven wilde lopen.

Hij wilde opstaan. Weer naar boven de trap op, naar Anne. Hij miste zijn meisje. Maar het lukte niet. Hij kon niets meer bewegen.

Ella deed haar ronde. Buiten drie verzorgenden was zij die avond de enige verpleegkundige in huis en daarmee hoofd van dienst. Die status verleende haar geen vrijstelling van de werkzaamheden die haar collega's ook moesten doen. De gangen in het verpleeghuis lagen er verlaten bij. Ze ademden de rust uit van de nacht, behalve bij de kamer van mevrouw Boerhuizen. Toen ze langs de openstaande kamerdeur liep, hoorde ze het slepende geluid van pantoffels die niet werden opgetild, maar voetje voor voetje naar voren schoven. Mevrouw Boerhuizen was weer eens aan de wandel. Zij was de enige bewoner die haar deur 's nachts liever open had. In tegenstelling tot de andere bewoners voelde zij zich velliger in de wetenschap dat de *zusters*, zoals zij ze noemde, af en toe langsliepen om te controleren of alles in orde was.

Ella stak haar hoofd om de hoek van de deur. 'Dag mevrouw Boerhuizen, kunt u niet slapen?' Terwijl ze sprak, zakte ze een beetje door haar knieën om op ooghoogte te komen met het broze mensje dat haar met waterige ogen aankeek.

'Ik moet zo nodig plassen, maar ik kan de wc niet vinden.'

'Kom maar, ik help u wel even. We willen natuurlijk niet dat u straks ook nog valt. Waar is uw rollator?'

Mevrouw Boerhuizen trok een hulpeloos gezicht. 'Ik weet het niet, ik weet tegenwoordig niets meer.' Een traan gleed over haar gerimpelde wang.

Langzaam schuifelden Ella en de vrouw naar de badkamer. Ella gaf bemoedigende klopjes op de arm van de oude dame. 'Het is heel vervelend dat u dingen vergeet, maar gelukkig zijn wij er, toch? Wij helpen u, en we doen het graag. Maakt u zich nou maar geen zorgen.' Ella tilde het gebloemde nachthemd omhoog, trok het doordrenkte incontinentiebroekje uit, en liet haar langzaam op de wc-pot zakken. Er kwam geen druppel. Mevrouw Boerhuizen keek haar vanaf het toilet dankbaar aan. 'Zo fijn dat jij er bent kind, wat moet ik toch zonder jou?'

Op dat moment rinkelde Ella's telefoon. Mevrouw Boerhuizen veerde van schrik een eindje omhoog.

'Sorry, deze moet ik even aannemen,' mompelde Ella toen ze op het

scherm keek. ‘Anne? Wat is er kindje?’ Ze probeerde de paniek die haar overviel niet door te laten klinken in haar stem. Het was over tweeën. Een tijdstip waarop haar kind behoorde te slapen. Er moest iets aan de hand zijn. Ella liep de badkamer uit.

Anne fluisterde iets.

‘Wat zeg je lieverd, ik kan je niet verstaan.’

‘Ik ben zo bang, mama,’ Anne snikte zachtjes.

Ella’s zintuigen stonden direct op scherp. ‘Waarom ben je bang, lieverd, wat is er aan de hand?’

‘Ik ben bang voor die man.’

‘Welke man, schatje, welke man?’

‘Die hier in huis is, onderaan de trap.’

Alle alarmbellen begonnen bij Ella te rinkelen. Er was een man in huis. Wat deed die daar? Een inbreker? Ze moest naar huis, nu direct. Maar eerst moest ze nadenken. Het duurde minstens een kwartier voor ze thuis was.

‘Ik ben klaar,’ klonk het vanuit de badkamer.

Ella wapperde met haar hand naar mevrouw Boerhuizen dat ze haar mond moest houden.

‘Waar ben je nu schatje en waar is Robbie?’

‘We zijn in jouw kamer, in jouw bed en Robbie slaapt.’

Goddank, ze waren in haar kamer en die kon op slot.

‘Nu moet je even heel goed naar mama luisteren Anne. De deur van mama’s kamer kun je afsluiten, zie je de sleutel in het slot?’

‘Ja,’ snikte Anne.

‘Oké, leg de telefoon even op het bed en draai de deur op slot, daarna kom je terug en vertel je mij of het is gelukt.’

‘Ja mama.’

Het werd stil. Ella wachtte gespannen. Toen hoorde ze de stem van Anne weer: ‘Hij is dicht, mam.’

‘Goed zo liefde, mama komt eraan. Ik ga direct weg. Ik ben er over tien, hoogstens vijftien minuten.’

‘Ja, je moet komen, mam, ik kan niet alles alleen doen,’ piepte Anne.

Ella spurte de gang op, griste haar jas van de kapstok in de zusterpost, rende naar buiten en sprong op haar fiets.

Nog nooit in haar leven had ze zo hard getrapt. Sneller, sneller moest ze. De donkere weg langs de boerderijen schoot aan haar voor-

